

RESPECTAREA CONDIȚIILOR ACORDULUI DE RECUNOAȘTERE A VINOVĂȚIEI

Lect. univ. dr. Maria-Magdalena BÂRSAN
Universitatea Transilvania din Brașov, Facultatea de Drept

Stud. Alexandru PODLESNII
Masterat „Științe Penale Aprofundate”, Universitatea Transilvania
din Brașov, Facultatea de Drept

Abstract

The criminal procedural law regulates the conditions which must be cumulatively met, in agreement with all procedural provisions, in order to conclude an admission of guilt agreement. We conclude that, if any of these conditions is not met, the court of law will reject the admission of guilt agreement. In regard to the abbreviated procedure before the court of law, the lawyer must inform the plaintiff that the admission of guilt agreement will benefit him the following manner: a substantial benefit entails the reduction of the limits of punishment or educational measures, according to the provision of the Criminal Code and a procedural benefit, namely a speedy and simplified procedure before the court of law, the very essence of this institution. However, we believe it is important that the deliberative process previous to this decision is not viced in any way, as the lawyer is obliged to inform the plaintiff in regard to the disadvantages which can come from concluding an admission of guilt agreement.

The present article aims to debate the admission of guilt agreement, by pointing out the conditions which must be respected in order to conclude a valid agreement.

Keywords: *admission of guilt agreement, defendant, Criminal procedure code, criminal law, punishment.*

CONSIDERAȚII PRELIMINARE

Acordul de recunoaștere a vinovăției este o procedură specială nouă în sistemul de drept procesual penal român. Această instituție a fost introdusă în sistemul nostru de drept odată cu intrarea în vigoare a Noului Cod de procedură penală, la 1 februarie 2014. NCPP adoptat prin Legea nr. 135/2010, cu modificările aduse de Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010, a introdus în cadrul Titlului IV, Capitolul I, art. 478-488 o nouă procedură specială, sub denumirea de „Acordul de recunoaștere a vinovăției”. În privința acordului de recunoaștere a vinovăției doctrina de specialitate a adoptat sintagma de „element de justiție negociată”.

NCPP își păstrează caracterul predominant continental european, dar el presupune de asemenea și multe elemente care își au originea în procedura anglo-saxonă, respectiv de tip adversarial, într-o manieră care să le adapteze corespunzător la propriul concept legislativ. În cadrul sistemului procesual adversarial fiecare dintre părțile care se confruntă într-un proces penal este deținătoarea propriului adevăr, pe care încearcă să îl impună în urma unei proceduri corecte și echitabile¹. Mai mult, în sistemul adversarial, „adevărul judiciar, reconstituit în urma administrării probelor în cadrul unui proces penal, poate fi diferit de adevărul obiectiv”², spre deosebire de sistemul continental, unde „adevărul judiciar trebuie să fie identic cu adevărul obiectiv, real”³. Combinarea elementelor din cele două mari sisteme de procedură penală existente în lume este o formă de convergență a celor mai bune soluții comparate însă trebuie să remarc faptul că în ciuda acestui fapt NCPP își păstrează în continuare premisele fundamentale ale procedurii penale europene clasice.

Apariția acordului de recunoaștere a vinovăției nu este deloc surprinzătoare, dat fiind faptul că aceasta răspunde cu precădere cerinței creării unui cadru procesual legislativ în care procesul penal să fie mai rapid și mai eficient, deci mai puțin costisitor, după cum se menționează în expunerea de motive a actualului Cod de procedură penală. Trebuie să remarcăm faptul că această nouă procedură specială nu reprezintă o creație a legiuitorului român, fiind o procedură specială cunoscută și în alte legislații. Pentru introducerea acestei proceduri speciale în NCPP, legiuitorul nostru s-a inspirat, după cum se menționează în expunerea de motive a Legii nr. 135/2010 privind NCPP, din sistemul francez și german, adaptând procedura la sistemul nostru de drept, iar scopul final al acestei proceduri speciale constă, în special, în celeritatea procedurii, diminuarea costurilor în vederea aflării adevărului, tragerii la răspundere a persoanelor care comit infracțiuni, cât și în simplificarea activității din cursul urmăririi penale.

Din punct de vedere juridic, această procedură a fost consacrată prin cazul *Brady c. Statelor Unite ale Americii*, în anul 1970, unde Curtea Supremă de Justiție a reținut că această procedură reprezintă avantaje pentru toate părțile implicate în proces⁴.

Chiar dacă are un caracter de noutate în sistemul nostru de drept, legiuitorul român încă nu a oferit o definiție a acestei proceduri, cum, de pildă, este prevăzut

¹ C. Ghigheci *Principiile procesului penal în Noul Cod de procedură penală*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 21.

² *Idem*, p. 21-22.

³ *Idem*, p. 21.

⁴ I. Neagu, M. Damaschin, *Tratat de procedură penală. Partea specială*, ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2018, p. 484.

în legislațiile altor state⁵. Totuși literatura de specialitate nu a rămas în pasivitate și au fost exprimate unele definiții ale acestei proceduri speciale definind-o „o procedură judiciară simplificată prin care inculpatul renunță la dreptul său de a nu se autoincrimina și de a avea parte de judecarea sa în fața unei instanțe, procedură ce presupune înțelegerea prealabilă în acest sens cu procurorul de caz”⁶ sau „o înțelegere între inculpat și procuror, prin care primul își recunoaște vinovăția și acceptă aplicarea unei sancțiuni penale, iar cel din urmă este de acord cu aplicarea unei pedepse într-un fel, cuantumul și forma de executare acceptabile pentru inculpat”⁷.

Așadar, o definiție doctrinară consacră acordul de recunoaștere a vinovăției ca fiind *actul de sesizare al instanței încheiat între procuror și inculpat în cazul în care inculpatul înțelege să recunoască faptele de care este acuzat și încadrarea juridică a acestora și agreează, în cadrul discuțiilor cu procurorul, o pedeapsă și o modalitate de individualizare a acesteia*⁸. Prin noțiunea de „vinovăție” din conținutul instituției, legiuitorul nu limitează aplicarea numai la recunoașterea laturii subiective a infracțiunii, ci la toate aspectele ce țin de tipicitatea acesteia⁹.

Nu avem nicio normă legală și nici jurisprudența sau doctrina nu ne arată o limitare a încheierii unui nou acord de recunoaștere a vinovăției de către inculpatul care a mai beneficiat de procedura specială. Dacă săvârșește alte infracțiuni, considerăm că inculpatul va putea încheia un acord de recunoaștere a vinovăției și pentru acestea din urmă, dar doar dacă și pentru acestea vor fi îndeplinite condițiile prevăzute de lege. Așadar, chiar dacă inculpatul a mai beneficiat odată de procedura specială, va mai putea să încheie și un alt acord în cazul în care comite o altă infracțiune pentru care pedeapsa prevăzută de lege este amenda sau închisoare de cel mult 15 ani.

Desigur, procurorul când negociază un nou acord de recunoaștere a vinovăției trebuie să ia în calcul faptul că inculpatul a mai beneficiat de un acord de recunoaștere a vinovăției, faptul că se află în stare de recidivă, și desigur și criteriile generale de individualizare a pedepsei, pentru că în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției procurorul este cel care „ocupă locul judecătorului” în privința individualizării în concret a pedepsei și a modului de executare a acesteia. Astfel, procurorul având contact cu aceste circumstanțe, considerăm că mai întâi va stabili limitele de pedeapsă reduse cu o treime după care va negocia cu

⁵ Cu titlu de exemplu, în Codul de procedură penală a Republicii Moldova, Acordul de recunoaștere a vinovăției este definit în art. 504 alin. (1): „O tranzacție încheiată între procuror și învinuit sau, după caz, inculpat, care și-a dat consimțământul de a-și recunoaște vina în schimbul unei pedepse reduse”.

⁶ M.M. Bârsan, M.M. Cardis, *Acordul de recunoaștere a vinovăției*, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 26.

⁷ G. Bodoroncea, *Acordul de recunoaștere a vinovăției*, în „Analele Universității București”, Seria Drept, Supliment, 2014, p. 320.

⁸ M. Udroi, *Procedură penală. Partea specială*, ed. 5, Ed. C.H. Beck, București, 2018, p. 559.

⁹ *Idem*, p. 560.

inculpatul o pedeapsă care considerăm că se va îndrepta către maximul special astfel redus.

Inculpatul poate să uzeze de acordul de recunoaștere a vinovăției de fiecare dată când comite o infracțiune și sunt întrunite condițiile pentru încheierea unui acord valabil. Totuși credem că ar exista unele limitări în încheierea unui acord. Aceste limitări sunt lăsate la dispoziția celui de al doilea titular al acordului de recunoaștere a vinovăției, respectiv procurorul de caz, dar și instanța poate avea posibilitatea de a respinge un acord în anumite condiții. Aceste ipoteze sunt doar teoretice, dar considerăm că și-ar putea găsi și o materializare în practică în anumite situații.

Așadar, dacă procurorul consideră că inculpatul care a mai beneficiat de un acord de recunoaștere a vinovăției, nu „merită” să obțină o altă reducere de pedeapsă fiind încrezut dincolo de orice bănuială rezonabilă că inculpatul a comis acea infracțiune având și un material probator solid, considerăm că nimic nu îl împiedică să respingă cererea inculpatului.

O altă ipoteză este cea prin care instanța chemată să analizeze acordul pronunță o soluție de respingere a acordului de recunoaștere a vinovăției în situația în care apreciază că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau pericolozitatea infractorului. Chiar dacă textul nu ne indică expres, apreciem faptul că dacă inculpatul a mai beneficiat de procedura specială și totuși nu s-a „îndreptat”, comițând și alte infracțiuni, denotă o manieră de pericolozitate a acestuia și acest fapt poate constitui un motiv pentru a fi respins acordul de recunoaștere a vinovăției de către instanța investită.

Totuși concluzionăm că inculpatul va putea încheia unul sau chiar mai multe acorduri de recunoaștere a vinovăției în situațiile în care vor fi îndeplinite condițiile prevăzute de lege referitoare la încheierea valabilă a unui acord. În această ordine de idei, ni se pare un lucru firesc, deoarece considerăm că în cazul în care printr-o modificare legislativă viitoare i-ar fi limitată inculpatului posibilitatea încheierii unui nou acord dacă a mai beneficiat de această procedură specială – ar duce la încălcarea gravă a dreptului la un proces echitabil și s-ar reveni la problemele care au fost întâlnite în practica judiciară când această procedură lipsea. Inculpații trebuie încurajați în vederea încheierii de acorduri, deoarece această procedură are implicații practice pozitive, atât pentru justițiabili, cât și pentru organele de stat competente a aplica și dispune în legătură cu această procedură penală specială. Considerăm, deopotrivă, ca la aceste aspecte specialiștii în drept trebuie să reflecteze. S-a apreciat că aceste aspecte au „un suport teoretic profund, cu conotații în sfera practică a procesului penal”¹⁰.

¹⁰ D. Magherescu, *Argumente pentru reglementarea instituției negocierii învinuirii în Codul de procedură penală a României*, în vol. „One step to integration: Opportunities and threats”, Ed. Universitaria, Craiova, 2006, p. 307.

Condițiile acordului de recunoaștere a vinovăției

Pentru a fi încheiat un acord de recunoaștere a vinovăției trebuie îndeplinite unele condiții, în caz contrar acordul nu va fi legal și va fi respins de către instanță.

O primă condiție este **să fi fost pusă în mișcare acțiunea penală**. Doar inculpatul poate încheia un acord de recunoaștere a vinovăției. Acest fapt reiese din interpretarea art. 82 NCPP¹¹. Considerăm importantă această condiție, deoarece pentru a putea fi pusă în mișcare acțiunea penală trebuie să existe probe concrete despre săvârșirea faptei și despre persoana care a comis-o, nefiind suficientă simpla bănuială rezonabilă care ar rezulta din materialul probator. Opinem că în cazul în care într-o cauză există un inculpat, materialul probator existent este mult mai complex și mai solid, spre deosebire de ipoteza în care în cauză există un suspect.

Este imperioasă această condiție, deoarece acordul de recunoaștere a vinovăției este o modalitate de sesizare a instanței de judecată, în acest caz procurorul nu mai întocmește rechizitoriu.

Potrivit art. 478 alin. (5) „dacă acțiunea penală s-a pus în mișcare față de mai mulți inculpați, se poate încheia un acord de recunoaștere a vinovăției distinct cu fiecare dintre aceștia”. În doctrină există câteva păreri diferite astfel, „nu este exclusă posibilitatea încheierii unui singur acord de recunoaștere a vinovăției care să privească mai mulți inculpați cu menționarea distinctă a obiectului negocierii pentru fiecare inculpat în parte”¹². Conform altei păreri doctrinare „în cazul în care acțiunea penală a fost pusă în mișcare față de mai mulți inculpați, iar aceștia și-au exprimat intenția de a proceda la recunoașterea vinovăției, opinăm în sensul întocmirii a câte unui acord distinct pentru fiecare dintre aceștia”¹³.

A doua condiție este ca **inculpatul cu care se încheie acord să fie asistat juridic de un avocat ales sau desemnat din oficiu**. Pe parcursul derulării procedurii de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției, de la începerea negocierilor până la semnarea acordului, asistența juridică este obligatorie. Chiar dacă nu este incident vreunul dintre cazurile prevăzute de art. 90 NCPP, care reglementează cazurile de asistență juridică obligatorie a suspectului sau inculpatului, considerăm că în conformitate cu art. 90 NCPP lit. a) teza finală, care prevede faptul că asistența juridică este obligatorie și în alte cazuri prevăzute de lege poate fi aplicat și în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției, având în vedere dispozițiile art. 480 alin. (2) ultima teză a NCPP, care prevede obligativitatea asistenței juridice la încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției.

¹¹ Art. 82 NCPP „persoana împotriva căreia s-a pus în mișcare acțiunea penală devine parte în procesul penal și se numește inculpat”.

¹² Mihail Udrouiu, *op. citată*, p. 561.

¹³ I. Neagu, M. Damaschin, *op. cit.*, p. 493.

Nerespectarea acestei dispoziții este sancționată cu nulitatea absolută, putând fi invocată până la rămânerea definitivă a hotărârii. Potrivit art. 281 alin. (1) lit. f) determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind asistarea de către avocat a suspectului sau inculpatului, precum și a celorlalte părți, atunci când asistența este obligatorie.

Instituirea obligativității asistenței juridice în procesul de negociere are ca scop asigurarea unei apărări tehnice a inculpatului cu privire la toate aspectele care pot forma obiect al negocierii, fiind asigurată în această manieră egalitatea armelor în cadrul procesului penal. Apreciem că această condiție a fost prevăzută de legiuitor, deoarece inculpatul nu are suficiente cunoștințe juridice sau nu are deloc cunoștințe juridice pentru a-și da seama de sensul acestei proceduri. Astfel, avocatul este obligat să îi explice inculpatului despre procedura care urmează a se încheia, care sunt avantajele și dezavantajele, dar și condițiile și repercusiunile pe care le cuprinde această procedură, astfel încât inculpatul să înțeleagă efectiv ce urmează să facă și să ia singur o decizie pe care o consideră convenabilă. În caz contrar, s-ar putea ajunge la situația în care inculpatul să invoce în instanță faptul că nu a înțeles ce semnificație are această procedură și care sunt repercusiunile ei.

Cea mai serioasă preocupare referitoare la aplicarea acestei proceduri are în vedere posibilitatea constrângerii inculpatului nevinovat de a proceda la recunoașterea vinovăției ca efect al presiunilor exercitate de organele de urmărire penală. „Asistența juridică a inculpatului se impune pentru a-l feri pe acesta de eventualele manopere dolosive ale organelor de urmărire penală, care profitând de lipsa de pregătire, lipsa de educație, l-ar putea determina să recunoască fapte pe care nu le-a comis sau să accepte o pedeapsă disproporționată față de fapta comisă”¹⁴. În această situație, trebuie să remarcăm că inculpatului îi este încălcată și prezumția de nevinovăție. Acordul de recunoaștere a vinovăției transformă principiul fundamental al prezumției de nevinovăție, care este o regulă generală de care beneficiază absolut toți suspectii sau inculpații, într-o posibilitate sau un drept oferit celor care încheie acord, de a renunța la această prezumție în schimbul unor beneficii, cum ar fi reducerea pedepsei și de a fi tratată de la începutul judecății ca o persoană vinovată care își asumă faptele comise, astfel, atunci când de exemplu, inculpatul nevinovat își recunoaște vinovăția în urma constrângerilor exercitate de organele de urmărire penală, nu putem admite în această situație că inculpatul a renunțat benevol la prezumție. Consimțământul său poate fi viciat de către organele de urmărire penală prin diferite tehnici, cum ar fi de exemplu unele radicale ca tortura sau supunerea la rele tratamente pentru ca inculpatul să accepte încheierea unui acord și să renunțe forțat prezumția de nevinovăție sau unele tehnici psihologice de manipulare, care, având în vedere nivelul de educație, experiența de viață a inculpatului sau alte asemenea circumstanțe pot crea o

¹⁴ A.V. Iugan, *Acordul de recunoaștere a vinovăției*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 54.

presiune asupra sa cu efectul încheierii unui acord pe care de fapt inculpatul nu l-ar fi agreat în lipsa acestor tehnici.

Interogarea persoanelor suspecte de o infracțiune penală reprezintă o activitate specializată care necesită o pregătire specifică pentru a putea fi condusă într-o manieră satisfăcătoare. Înainte de toate, obiectivul precis al unui interogatoriu trebuie să fie foarte clar explicat: scopul trebuie să fie acela de a obține informații precise și fiabile pentru a descoperi adevărul despre problemele investigate și nu de a obține o confesiune de la cineva deja bănuït vinovat de cei care conduc interogatoriul. Inculpatul nu trebuie să fie intimidat sau amenințat de către organele de urmărire penală, fiind evident că un sistem penal care pune mai presus de toate „mărturia prin confesiune” poate incita anchetatorii – adeseori sub presiune în vederea obținerii de rezultate – să recurgă la constrângeri fizice sau psihologice.

În practica judiciară s-a reținut că lipsa avocatului inculpatului la încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției constituie motiv de respingere a acordului de către instanța de judecată¹⁵.

A treia condiție pentru încheierea valabilă a unui acord de recunoaștere a vinovăției este ca **legea să prevadă pentru infracțiunea pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală numai pedeapsa amenzii sau pedeapsa închisorii de cel mult 15 ani**. Art. 187 NCP prevede că „prin pedeapsă prevăzută de lege se înțelege pedeapsa prevăzută în textul de lege care incriminează fapta săvârșită în forma consumată, fără luarea în considerare a cauzelor de reducere sau de majorare a pedepsei”. Se va avea în vedere maximul special al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea consumată, fără a fi luate în calcul cauzele de agravare sau atenuare. Deci nu poate fi avut în vedere sporul de pedeapsă în ipoteza infracțiunii continuate sau a recidivei postexecutorii ori a reținerii unei circumstanțe agravante legale și nici nu pot fi avute în vedere pedepsele în limitele reduse ca urmare a reținerii tentativei, a unei cauze legale de reduce a pedepsei sau a circumstanțelor atenuante.

O altă situație este în cazul variantelor atenuate sau agravate ale infracțiunilor, aici se va avea în vedere maximul special prevăzut de norma de incriminare pentru varianta reținută, iar nu maximul special prevăzut de norma de incriminare în forma de bază. Cu titlu de exemplu, în cazul infracțiunii de vătămare corporală (art. 194 NCP) când fapta este comisă împotriva unui membru de familie, se va reține infracțiunea de violență în familie (art. 199 NCP) raportat la infracțiunea de vătămarea corporală a cărui maxim special va fi majorat cu o pătrime. Un alt exemplu este în cazul în care se comite o infracțiune de piraterie (art. 235 NCP) în ipoteza în care prin săvârșirea acestei infracțiuni s-au produs consecințe deosebit de grave (art. 256¹ NCP coroborat cu art. 183 – pagubă materială mai mare de 2.000.000 lei) se va avea în vedere maximul special al infracțiunii de piraterie (15

¹⁵ A se vedea C. Ap. Târgu Mureș, dec. pen. nr. 384 din 13 iulie 2017, disponibilă online pe <http://portal.just.ro>.

ani) majorat cu jumătate. Astfel, în ipoteza arătată nu va fi posibilă încheierea unui acord de recunoaștere a vinovăției, deoarece maximul special va fi de 22 de ani și 6 luni, în acest mod nu este îndeplinită această condiție. „Procedura specială nu se aplică în cazul infracțiunilor caracterizate printr-o gravitate deosebită, reflectată în maximul special al pedepsei prevăzute de lege. În aceste ipoteze, derogarea de la procedura ordinară de derulare a procesului penal nu mai este permisă, aflarea adevărului fiind posibilă numai în urma desfășurării obișnuite a procesului penal”¹⁶.

În schimb, în cazul variantelor atenuate ale infracțiunilor de corupție și de serviciu comise de un funcționar privat se va avea în vedere, potrivit art. 308 NCP, maximul special al acestor infracțiuni redus cu o treime.

Considerăm că în ipoteza unui concurs de infracțiuni, va fi avută în vedere pedeapsa prevăzută de lege pentru fiecare infracțiune în parte.

Pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită trebuie să fie amenda ori închisoare de 5 ani sau mai mică, în cazul în care se intenționează negocierea unei soluții de renunțare la aplicarea pedepsei, iar în cazul în care se negociază o soluție de amânare a aplicării pedepsei pedeapsa prevăzută de lege trebuie să fie amenda sau închisoare mai mică de 7 ani.

O altă condiție esențială este **să existe suficiente probe administrate în cursul urmării penale din care să rezulte existența faptei pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală cu privire la vinovăția inculpatului**. Apreciem că probatoriul administrat în cauză trebuie să fie apt atât pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, cât și pentru sesizarea instanței.

Trebuie să fie satisfăcut standardul suficienței probelor din care rezultă că inculpatul a comis infracțiunea de care este acuzat. Probatoriul administrat în cauză pe parcursul urmării penale, în baza căruia se încheie acordul de recunoaștere a vinovăției, trebuie să fie apt pentru a forma convingerea instanței, dincolo de orice dubiu, cu privire la vinovăția inculpatului. În cazul în care instanța apreciază că probatoriul administrat nu dovedește, dincolo de orice bănuială rezonabilă că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, această insuficiență a probelor pentru stabilirea existenței faptei și a vinovăției va atrage respingerea acordului de recunoaștere a vinovăției, chiar dacă inculpatul a recunoscut comiterea faptei.

Chiar dacă inculpatul recunoaște necondiționat fapta pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală, procurorul trebuie să facă toate demersurile probatorii astfel încât să se asigure că există suficiente probe legal și loial administrate care evaluate în faza de judecată de către instanță să o conducă pe aceasta „dincolo de orice îndoială rezonabilă” la pronunțarea unei soluții din care să rezulte că inculpatul a comis infracțiunea de care este acuzat”¹⁷.

¹⁶ I. Neagu, M. Damaschin, *op. cit.*, p. 489.

¹⁷ M. Udroui, *op. cit.*, p. 563.

O condiție importantă este să existe **avizul prealabil și scris al procurorului ierarhic superior prin care acesta să fie de acord cu limitele acordului de recunoaștere.**

„Avizul prealabil al procurorului ierarhic superior este obligatoriu și se emite în urma sesizării acestuia de către procurorul de caz printr-un referat în care sunt propuse limitele acordului. Avizul procurorului ierarhic superior se realizează prin mențiune datată și semnată, scrisă pe referatul procurorului de caz¹⁸”.

Considerăm că procurorul ar trebui să procedeze la întocmirea referatului numai după ce a căzut de acord cu inculpatul în vederea demarării negocierilor privind încheierea acordului, iar nu și atunci când nu a discutat în prealabil cu inculpatul despre un eventual acord de recunoaștere a vinovăției. „În ipoteza în care procurorul ierarhic superior nu avizează propunerea procurorului de caz de a desfășura procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, urmărirea penală va continua potrivit dispozițiilor de drept comun”¹⁹.

Codul de procedură penală instituie, că dincolo de voința comună a inculpatului și a procurorului, în vederea îndeplinirii condiției de validitate a acestui acord, este imperios necesar ca acesta să fie supus avizului procurorului ierarhic superior.

În situația în care după obținerea avizului procurorului ierarhic superior, procurorul de caz dispune schimbarea încadrării juridice a faptei sau extinderea urmării penale cu privire la alte fapte, considerăm că va trebui să obțină un nou aviz din partea procurorului ierarhic superior, deoarece noua încadrare este diferită față de cea pentru care a fost dat avizul.

Ultima condiție este ca **procurorul de caz și inculpatul să agreeze obiectul acordului.**

Dacă inculpatul este minor la data încheierii acordului trebuie să aibă încuviințarea reprezentantului legal pentru a se constata agreearea condițiilor acordului. În acest scop reprezentantul legal al minorului trebuie citat în vederea prezentării la procuror pentru a încuviința sau nu acordul. În situația în care inculpatul a comis o infracțiune în minorat devine pe parcursul urmării penale major, nu va mai fi necesară încuviințarea reprezentantului legal, putând și singur să agreeze obiectul acordului. Considerăm că procurorul are obligația de a obține încuviințarea reprezentantului legal, în caz contrar acordul agreeat doar de minor este nelegal, iar instanța va avea obligația de a respinge un astfel de acord.

CONCLUZII

Încheierea unui acord de recunoaștere a vinovăției pare a fi un proces foarte simplu, rapid și eficient din punct de vedere administrativ, dar de fapt este un proces cu mult mai complex și controversat decât pare la prima vedere.

¹⁸ *Idem.* p. 563.

¹⁹ I. Neagu, M. Damaschin, *op. cit.*, p. 490.

Respectarea tuturor garanțiilor procesuale și soluționarea într-un mod cât mai eficient sunt aspecte care trebuie avute în vedere în mod continuu pentru soluționarea oricărei cauze penale. Tendințele legislației au fost întotdeauna în concordanță cu regimul politic și gradul de dezvoltare a societății în ansamblu, astfel încât noile elemente care apar în societate duc la formarea de noi modele și metode de acțiune a oamenilor îndreptate spre apărarea drepturilor și libertăților omului.

În contextul reformei judiciare și de drept, legislația procesual penală a cunoscut modificări substanțiale, impuse de realitățile sociale precum și de tendința de a adapta legislația unor standarde general recunoscute.

Acordul de recunoaștere a vinovăției reprezintă o instituție de drept procesual penal nouă în legislația românească, prin a cărei introducere, legiuitorul a urmărit soluționarea cu celeritate a procesului penal, într-un termen optim și previzibil. Conform expunerii de motive care însoțește Legea nr. 135/2010 privind Noul Cod de procedură penală, judecarea infracțiunilor pe baza acordului de recunoaștere a vinovăției, este o formă abreviată a judecății privind anumite infracțiuni, de natura a responsabiliza părțile din proces. Dacă aruncăm o privire sumară, lapidară asupra legislației, observăm că legiuitorul a intervenit succesiv în reglementarea acestor prevederi pentru a îmbunătăți mecanismul procesual de soluționare a cauzelor penale prin acordul de recunoaștere a vinovăției.

În concluzie, în pofida tuturor lacunelor legislative descoperite cu ocazia punerii în practică a acestei proceduri speciale, transpunerea în dreptul intern a acestei instituții reprezintă un pas important al legiuitorului român spre modernizarea și simplificarea procesului penal.

Odată cu modificarea art. 480 NCPP și introducerea alin. (4) care stipulează reducerea limitelor de pedeapsă în cazul inculpaților care uzează de această procedură specială, aspirăm să credem, că în continuare vor crește numărul dosarelor soluționate în acest mod, aspect ce va conduce la reducerea costurilor ce sunt suportate de stat, la concentrarea resurselor umane în vederea creșterii operativității în instrumentarea dosarelor complexe, la reducerea perioadei de timp de la momentul sesizării că a fost comisă o infracțiune și până la luare unei decizii definitive în acea cauză și, nu în ultimul rând, la degrevarea organelor judiciare de cauzele incidente, implicațiile practice fiind pozitive, atât pentru justițiabili, cât și pentru organele de stat competente a aplica și dispune în legătură cu această procedură penală specială.

Un lucru este categoric: adevărul este cel care înlesnește modul de soluționare a cauzei penale în această procedură, iar în măsura în care vorbim despre un adevăr nealterat, desigur vorbim și despre faptul că doar așa se poate ajunge la o soluție justă și echitabilă.